

alle Byer gaa fremad, og faaet et større Indbyggerantal; den har taget alt med paa det materielle Omraade, men sandelig derfor ikke forømt at bevare Kunstskatte eller at skaffe Gemmer til Kunstskatte. Det blev nævnt i Formiddags, at Randers By i den senere Tid har bygget en teknisk Skole og et Museum ved Hjælp af Tilskud fra Statskassen, hvorfor Randers Kommune ogsaa har været taknemmelig og har vist sin Taknemmelighed derved, at den har gjort betydelige Tilskud til samme Djiemed. Hvad angaar Museet, er der blevet udlagt fri Byggegrund og givet Tilskud fra Autoriteter og en Masse private, baade i Randers By og Amt vidt ud til dette Museums Oprettelse. Men jeg tror, at før Museet blev bygget, havde det været det rette Djeblif for Arkitekterne, for de jagtyndiges Skare, at tage Helligaandshuset i Djeslyn og vel at overveje, om det ikke havde været et passende Sted for Museet; thi det er vel i Randers desværre, som det er i mange lignende Situationer, at man har bygget et Museum, men ikke har haft overordentlig meget at gemme i det. Det samme har været Tilfældet her i Hovedstaden, hvor man altid har bygget stort og større, end vi havde Kunstskatte til at fylde Museet med, og saaledes er det, jeg siger atter desværre, ogsaa gaaet i Randers. Helligaandshuset har til Dato huset og huser endnu den historiske Samling, en Samling af Oldsager, som ikke er overordentlig omfangsrig, men som nu skal flyttes over i Museet. Jeg vil ikke dvæle ved dette Museums Tilblivelse, men jeg gjorde allerede den Gang opmærksom paa, om det rette Sted for dette Museum ikke havde været den gamle Latinskole eller Helligaandshuset. Jeg kunde med egne Djne se, at Bygningen var for lille til, at der deri kunde rummes Provinsarkivet for Sjælland, og ikke en Gang stor nok, hvis man, som der den Gang var Tale om, var kommen til 2 Arkiver for Sjælland, men til et Museum vilde den efter min Overbevisning have været tilstrækkelig stor. Dog, den Gang vare de Arkitekter, som fik Beslighed til at ytre sig, og for Resten ogsaa de raadende i Randers Kommune, enige om, at et stort nyt Museum var at foretrække, og det forudsattes den Gang bestandig, at saa skulde denne Bygning, hvorom der har været saa megen Tale, forsvinde og give Plads til et Torv. Om det var berettiget at lade den forsvinde, vil jeg lade staa ved sit Værd. Nu synes, kan jeg sige, hele Folketstemningen. Bevidstheden hos alle dem, som kunne tale med og have Forstand paa at tale med i alle disse Sager,

de sagtyndige, at gaa i Retning af, at Bygningen skal bevares, og da jeg hører til dem, som let lade sig beskaffe af de Krav, som stilles til middelalderlige Bygningers Bevarelse, vil jeg ogsaa stemme i det mindste paa dette Standpunkt for Bevaringen, hvis det kommer til Afstemning her ved 3dje Behandling. Jeg antager ikke, at det kommer til Navneoppraab paa dette Punkt, men at vi følge Udbalgets Indstilling, som vi have gjort med Tryghed i saa mange andre Sager. Dog jeg kom til at nævne, at Kommunen ønskede, at Bygningen skulde forsvinde, fordi den ligger paa en Torveplads, og derved kommer jeg til at berøre et Forhold, med Hensyn til hvilket der efter min Mening i aldeles fyldestgørende Grad af Randers Kommune og Randers Byraad er taget et bestemt Sted, hvad Tilfældet er, thi det maa dog siges, at der i vor Tid er en Kamp mellem Fortidens Minder og Tilvejebringelsen af hensigtsmæssige og gode kommunale Indretninger. Jeg har hørt den højtærede Kultusminister udtale — jeg husser ikke, om det var i hans Foredrag i Formiddags eller ved en anden Lejlighed — at der var en saadan Kamp til Stede, ogsaa paa Bygningsomraadet, en Kamp mellem Nutidens og Fortidens Bygninger, som ofte blive afløste for at give Plads for den moderne Bygningskunst, idet der ved den sidste kun tages Hensyn til Hensigtsmæssigheden, til de private og Kommunernes Lærv. Paa Herregaardene er der undertiden faldet gamle og interessante Bygninger, fordi Nutiden vil bo bekvemt og sundt, og i Byerne maa tit gamle Bygninger forsvinde, fordi der skal finde Udvidelser Sted. Man gør Hygiejnens Krav gældende, og det er efter min Mening ogsaa i høj Grad berettiget i Randers, idet det Sted, hvorpaa denne Bygning ligger, er saa overordentlig indsnævret, at det fuldt ud kan berettigede Byraadet til at se paa den med mistænkelige Djne, især i en Tidssalder, hvor Hygiejnen er saa stærkt oppe, og hvor der ønskes Frihed, Luft og Lys, og i en Tid, hvor man i større Byer har borttryddet meget, som har større og langt dybere Betydning end denne forholdsvis ubetydelige Bygning. Nu kommer Nutiden med sit Krav og siger: Vi skulle have en stor Torveplads paa dette Sted, vi skulle have den gamle Bygning her, som ser saa forførdelig ud, bort; vi ville have Lys og Luft herind, og her skal forhandles Landbrugsprodukter. Nu vil jeg ikke paa dette Sted indlade mig paa en Undersøgelse af, om der i Randers er Trang til Torveplads paa dette Sted. Der er jo nu gjort det Fremstribt, at man kan tænke sig Slagterhuse og deslige, som kan afdampe Jordringen om en større Torveplads, saa-